

Šifrovanje elektronske pošte na GNU/Linux-u

CRYPTOPARTY SERBIA

September 27, 2016

Contents

1	Uvod	2
2	Instaliranje Thunderbird-a	4
3	Podešavanje Thunderbird-a	5
4	Instaliranje Enigmail-a	7
5	Kreiranje ključeva kroz Enigmail	8
6	Objavljivanje vašeg javnog ključa	13
6.1	Saznajte na koji server ste poslali ključ:	15
6.2	Proverite gde je ključ iz internet pretraživača	16
7	Razmena šifrovanih poruka	17
7.1	Nabavljanje javnog ključa kontakta	17
7.2	Slanje šifrovanih mejlova	19
7.3	Primanje šifrovanih mejlova	20

1 Uvod

Kako bi šifrovali vašu elektronsku poštu neophodno je da imate **GPG** (eng. Gnu Privacy Guard) program koji pruža funkcionalnosti šifrovanja, dešifrovanja, digitalnog potpisivanja i provere digitalno potpisanih poruka.

Preduslov za zaštićenu razmenu elektronske pošte je da obe strane koriste GPG. Tako da kada prođete kroz ovaj tutorijal i namestite svoje GPG ključeve bićete u mogućnosti ka razmenjujete šifronu poštu samo sa osobama koje takođe poseduju i koriste GPG, nezavisno od mejl provajdera, mejl protokola i operativnog sistema.

Na većini GNU/Linux operativnih sistema **GPG** program je podrazumevano uključen uz softver koji se instalira zajedno sa operativnim sistemom, tako da instalacija najverovatnije **GPG**-a nije potrebna.

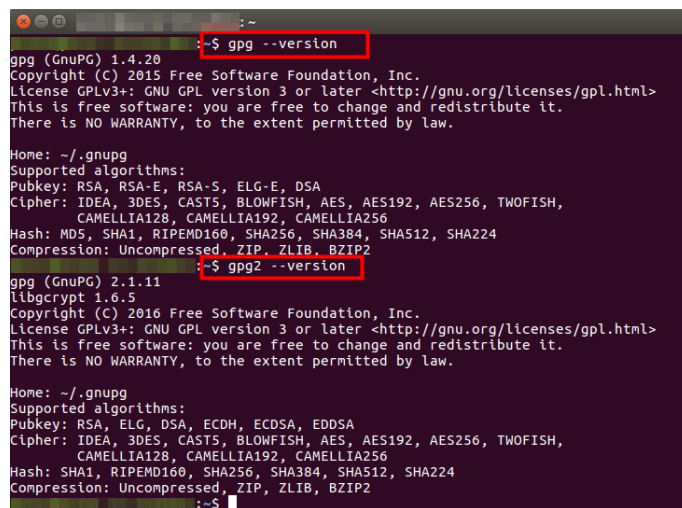
Treba napomenuti i da je **GPG** program koji se pokreće iz terminala, ali postoje programi koji pružaju grafički korisnički interfejs (više na sajtu GPG-a). Da bi proverili da li vaš GNU/Linux ima **GPG** instaliran samo u terminalu otkucajte:

```
$ gpg --version
```

ili

```
$ gpg2 --version
```

i prikazaće se verzija **GPG**-a kao i algoritmi koje podržava.


```
--$ gpg --version
gpg (GnuPG) 1.4.20
Copyright (C) 2015 Free Software Foundation, Inc.
License GPLv3+: GNU GPL version 3 or later <http://gnu.org/licenses/gpl.html>
This is free software: you are free to change and redistribute it.
There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.

Home: ~/.gnupg
Supported algorithms:
Pubkey: RSA, RSA-E, RSA-S, ELG-E, DSA
Cipher: IDEA, 3DES, CAST5, BLOWFISH, AES, AES192, AES256, TWOFISH,
        CAMELLIA128, CAMELLIA192, CAMELLIA256
Hash: MD5, SHA1, RIPEMD160, SHA256, SHA384, SHA512, SHA224
Compression: Uncompressed, ZIP, ZLIB, BZIP2

--$ gpg2 --version
gpg (GnuPG) 2.1.11
libgcrypt 1.6.5
Copyright (C) 2016 Free Software Foundation, Inc.
License GPLv3+: GNU GPL version 3 or later <http://gnu.org/licenses/gpl.html>
This is free software: you are free to change and redistribute it.
There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.

Home: ~/.gnupg
Supported algorithms:
Pubkey: RSA, ELG, DSA, ECDH, ECDSA, EDDSA
Cipher: IDEA, 3DES, CAST5, BLOWFISH, AES, AES192, AES256, TWOFISH,
        CAMELLIA128, CAMELLIA192, CAMELLIA256
Hash: SHA1, RIPEMD160, SHA256, SHA384, SHA512, SHA224
Compression: Uncompressed, ZIP, ZLIB, BZIP2

:~$
```

Figure 1: Verzije 1.4 i 2.1 GPG-a koje su došle instalirane zajedno sa Ubuntu 16.04 operativnim sistemom.

Ukoliko ipak nemate **GPG** instaliran to možete učiniti komandom:

```
# apt-get install gpg
```

Pored **GPG**-a, potrebni su vam i klijent elektronske pošte kao i dodatak mejl klijentu koji za vas barata GPG ključevima tj. olakšava korišćenje GPG-a kroz integrisani grafički korisnički interfejs unutar Thunderbird mejl klijenta. Početnicima preporučujemo **Thunderbird** kao mejl klijenta jer je jednostavan za korišćenje, čiju instalaciju i podešavanja objašnjavamo u ovom tutorijalu. Thunderbird podržava **Enigmail** dodatak koji se oslanja na GPG i pruža jednostavan interfejs između mejl klijenta i GPG-a. Alternativni mejl klijenti su: Claws Mail, KMail, Evolution, kao i drugi, za više informacija posetite sajt GPG-a.

2 Instaliranje Thunderbird-a

Instaliranje **Thunderbird**-a možete obaviti na najmanje dva načina:

1. preuzimanjem programa sa zvaničnog sajta

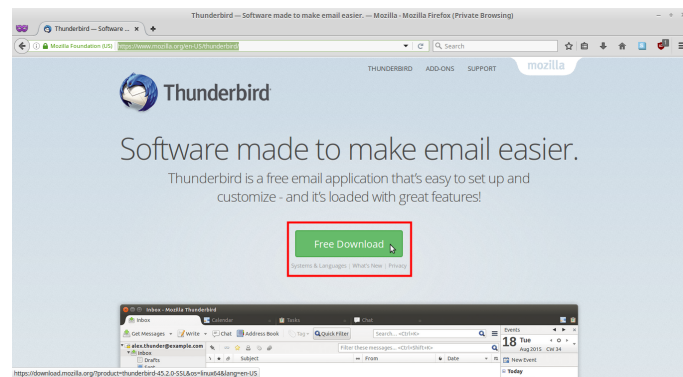

Figure 2: Preuzmite Thunderbird za GNU/Linux.

2. ili direkto iz terminala komandom
apt-get install Thunderbird
za distribucije zasnovane na Debian-u.

3 Podešavanje Thunderbird-a

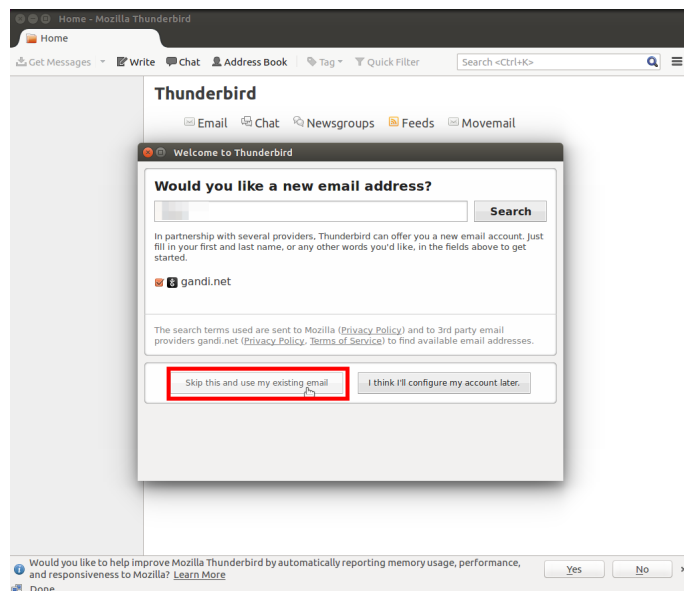

Figure 3: Prvo pokretanje thunderbird-a. Izaberite opciju korišćenja već postojeće mejl adrese.

Predpostavlja se da već imate mejl adresu koju koristite, i za koju želite da generišete GPG ključeve za zaštitu privatnosti poruka koje razmenjujete.

Posle čega treba da podesite mejl adresu, šifru za pristup toj mejl adresi, kao i protokol za razmenu pošte između servera mejl provajdera i vašeg lokalnog mejl klijenta.

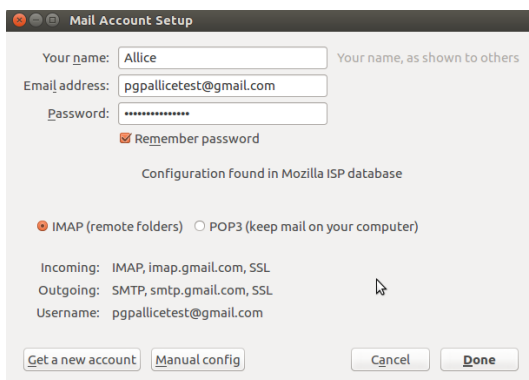

Figure 4: Izaberite **IMAP** ili **POP3** u zavisnosti da li želite da čuvate poštu i na vašem računaru.

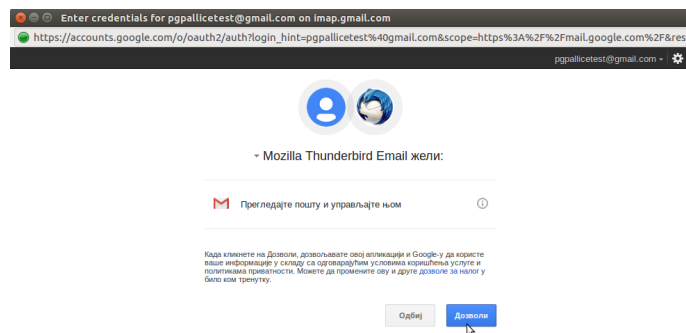

Figure 5: Zavisno od mejl provajdera, može biti tražena dozvola za korišćenje klijenta za pristup vašem mejl nalogu. Ako ne dobijete ovaj prozor, niste ništa pogrešili.

Što se podešavanja mejl naloga, to bi bilo sve. Sada će vam se mejl klijent sinhronizovati sa mejl serverom i po potrebi preuzeti nove poruke.

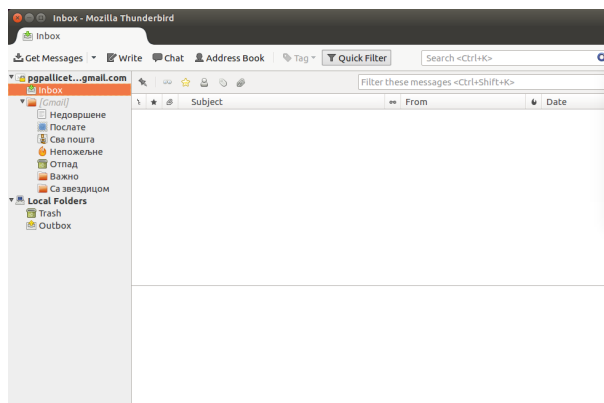

Figure 6:

4 Instaliranje Enigmail-a

Sada je potrebno da generišemo ključeve za našu mejl adresu. To možemo uraditi i iz terminala koristeći GPG, ali je za početnike bolje da to urade kroz Thunderbird-ov dodatak Enigmail.

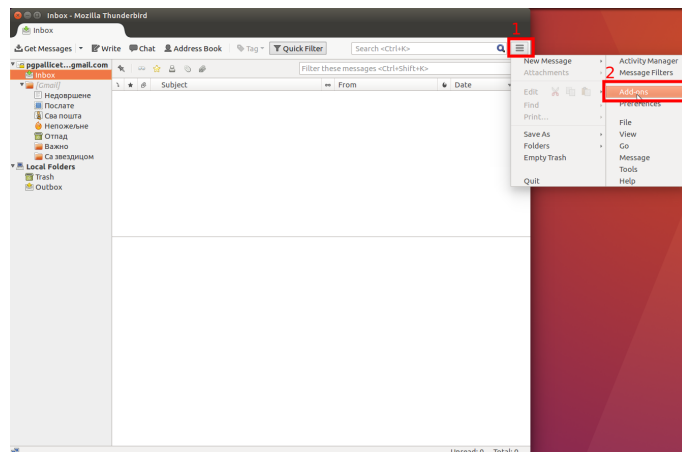

Figure 7: Da bi instalirali Enigmail potrebo je da u Thunderbird-u izaberete opciju za dodatke (eng. Add-ons).

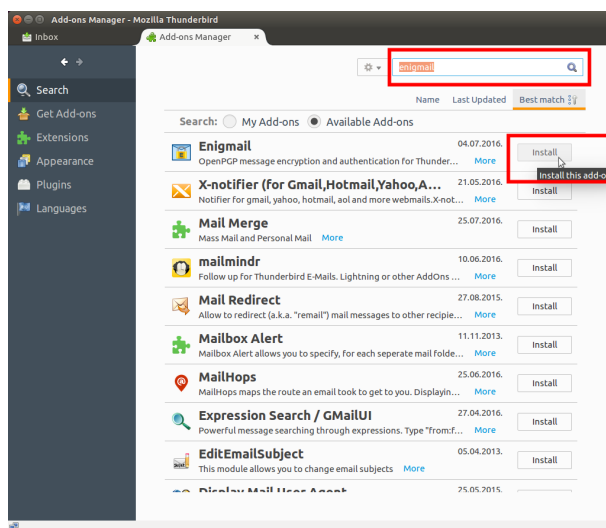

Figure 8: U polju za pretragu dodataka unesite "Enigmail".

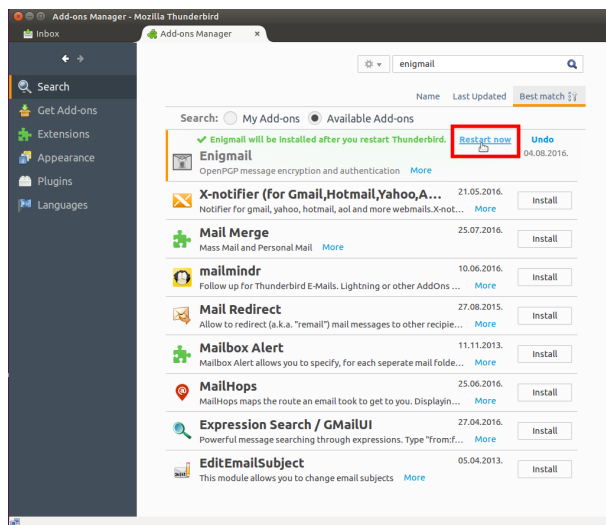

Figure 9: Instalirajte najnoviju verziju Enigmail-a i restartujte Thunderbird.

5 Kreiranje ključeva kroz Enigmail

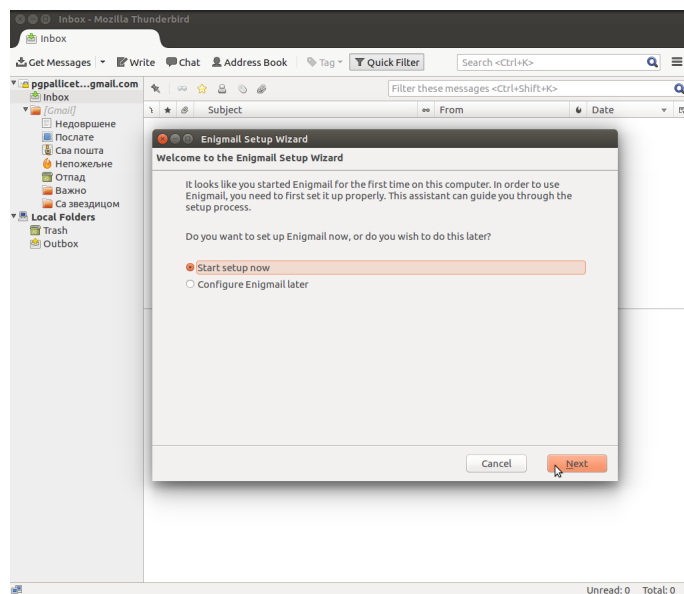

Figure 10: Kada se Enigmail restartuje, automatski će se pokrenuti čarobnjak (eng. Wizard). Ukoliko se sam ne pokrene možete ga i ručno pokrenuti iz Opcije "Enigmail">"Setup Wizard"

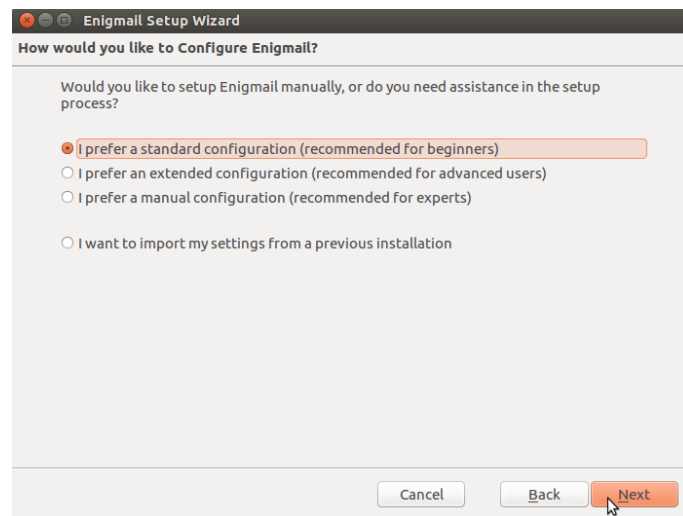

Figure 11: Najbolje je izabratni standardni način konfiguracije prilagođen početnicima.

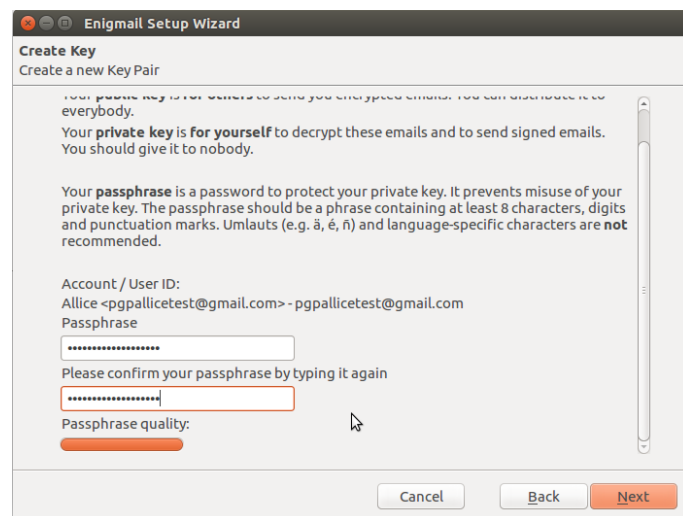

Figure 12: Pitaće vas za šifru kojom će te pristupati tajnom ključu za vašu mejl adresu. Ukoliko imate više ličnih mejl adresa u Thunderbird-u, odaberite za koju kreirate ključeve.

Šifra za tajni (negde se zove i privatni) ključ je samo još jedan sigurnosni mehanizam namenjen da samo pravoj osobi odobri upotrebu najkritičnijih upotreba tajnog ključa kao što su digitalno potpisivanje i dešifrovanje pristigle pošte.

Šifra je takođe od velike važnosti jer u slučaju da izgubite tajni ključ, a ukoliko je šifra bila dovoljno jaka, niko ko dođe u posed vašeg tajnog ključa neće moći da ga upotrebi bez znanja vaše tajne šifre. Mi smo u našem primeru odabrali dosta dugačku šifru od 19 karaktera što nikako nije preterivanje ukoliko predhodno nemate iskustva u sigurnom skladištenju i prenosu tajnih GPG ključeva.

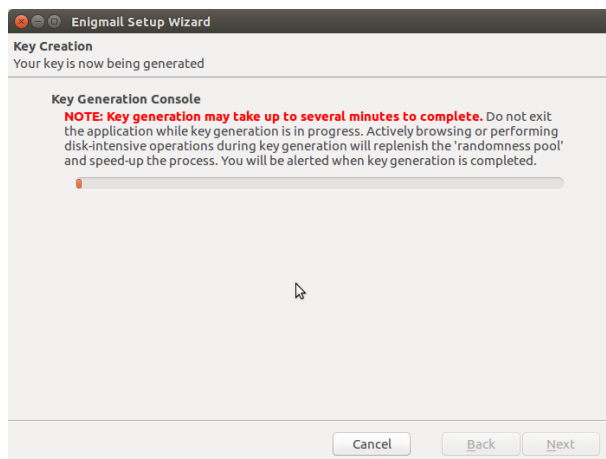

Figure 13: Pošto unesete sigurnu šifru, počće proces generisanja ključa kome je potrebno dosta entropije. Kako bi ste obezbedili entropiju i ubrzali proces, aktivno pretražujte internet, mrdajte miša, kuckajte po tastaturi, ... Proces pože potrajati, pa je važno imati strpljenje i ne prekidati program.

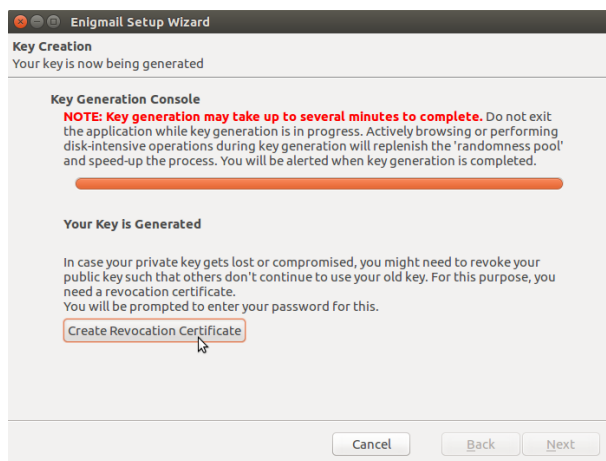

Figure 14: Kada se proces završi ponudiće vam da sačuvate sertifikat za opoziv ključa. To obavezno prihvatite i sačuvajte sertifikat.

Sertifikat za opoziv (eng. Revocation Certificate) se koristi u slučaju da izgubite tajni ključ ili da ne možete da se setite šifre za pristup tajnom ključu. U tom slučaju Enigmail ili GPG programu prosleđujete ovaj sertifikat koji na server javnih ključeva (eng. Public Key Server) šalje informaciju o opozivu ključa i nevalidnosti istog za dalju upotrebu. Ta informacija je od značaja svima koji žele da šifrovane poruke šalju vama da ne koriste opozvani ključ jer nećete moći da ih dešifrujete. Ukoliko vam program ne ponudi da sačuvate sertifikat za opoziv, to možete i naknadno uraditi iz programa.

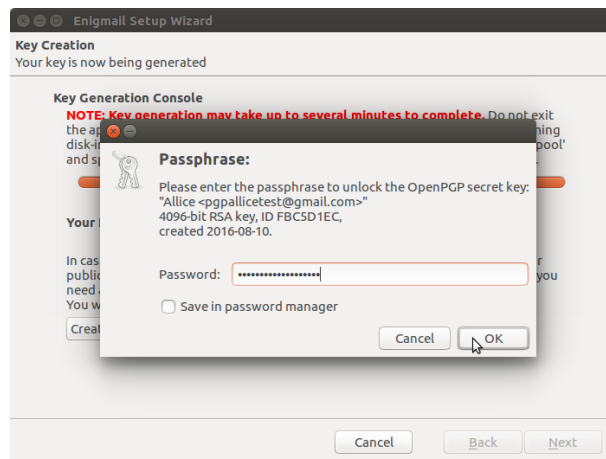

Figure 15: Pitaće vas za šifru kojom pristupate vašem tajnom GPG ključu.

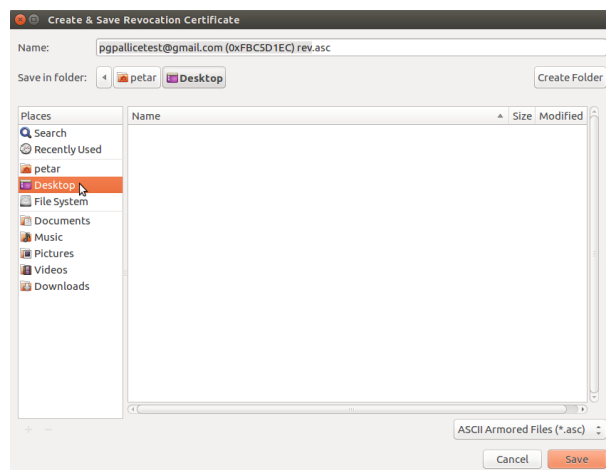

Figure 16: Sačuvajte sertifikat za opoziv.

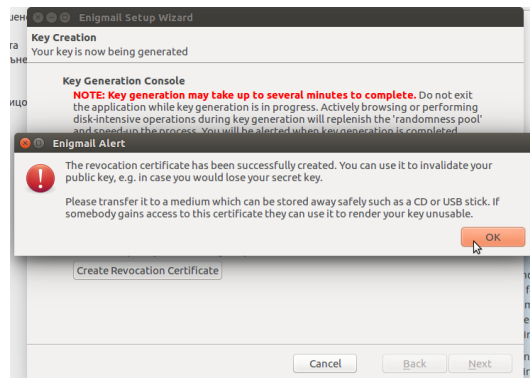

Figure 17: Sačuvajte sertifikat i na nekom spoljnom medijumu kako bi ste imali rezervnu kopiju.

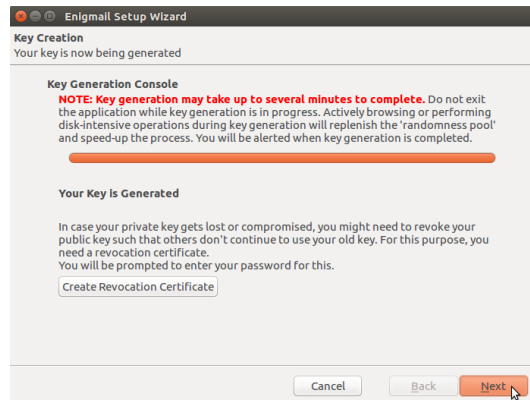

Figure 18: Završilismo sagenerisanjem ključeva i sertifikata.

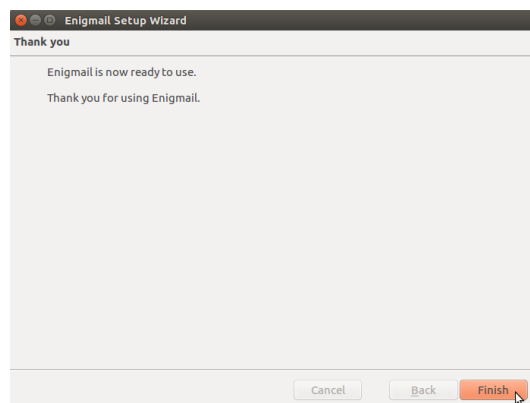

Figure 19: Kraj.

6 Objavljivanje vašeg javnog ključa

Sada kada ste napravili vaš GPG par ključeva, potrebno ja da objavite vaš javni ključ na nekom od servera javnih ključeva. Kako bi svako ko zna vašu mejl adresu mogao da proveri na serveru javnih ključeva GPG ključ koji odgovara vašoj mejl adresi i koristi ga kako bi vam poslao šifrovanu poštu.

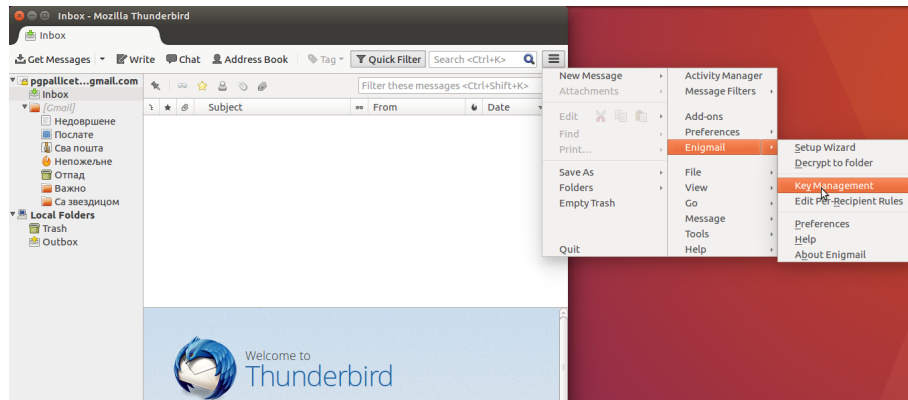

Figure 20: Kako bi otpremili naš javni ključ, treba da odemo u "Enigmail > Key Management".

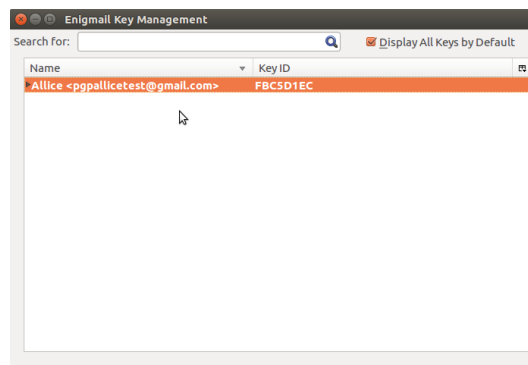

Figure 21:

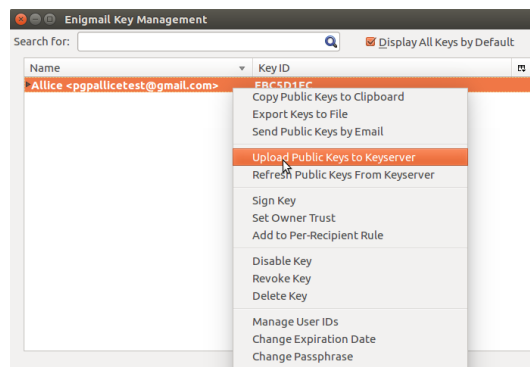

Figure 22: Desni klik na ključ i odaberete opciju "Upload Public keys to Keyserver".

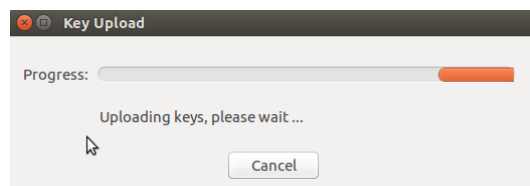

Figure 23: Sačekajte da se ključ pošalje.

6.1 Saznajte na koji server ste poslali ključ:

Sada se vaš javni ključ nalazi na nekom od servera na koji ste ga poslali. Kako bi saznali adresu servera na koji je vaš ključ poslat možete videti otići u "Enigmail > "Preferences". Onda u "Basic" tabu kliknuti na "Display Expert Settings and Menus", i zatim otići u "Keyserver" tab.

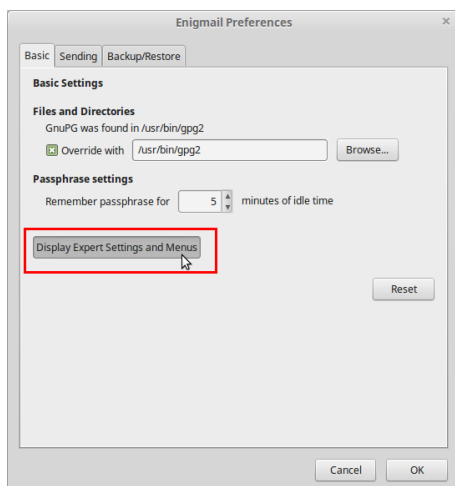

Figure 24: "Display Expert Settings and Menus"

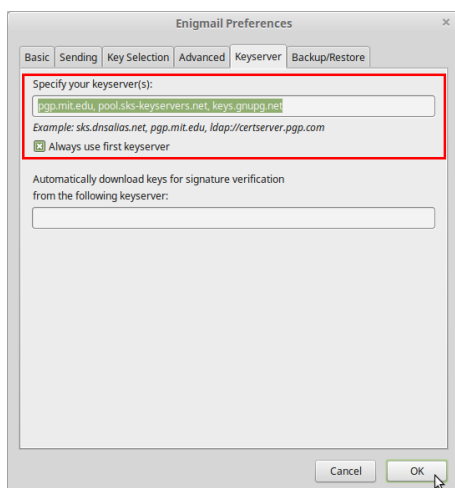

Figure 25: U "Keyserver" tabu su najverovatnije podešeni serveri: pool.sks-keyservers.net, keys.gnupg.net, pgp.mit.edu.

6.2 Proverite gde je ključ iz internet pretraživača

Da bi ste se uverili da je ključ poslat i da se zaista nalazi na pomenutim serverima, možete iz vašeg internet pretraživača posetiti stranice `pgp.mit.edu` ili `sks-keyservers.net` i u polja za pretragu uneti vašu mejl adresu za koju ste upravo generisali ključeve.

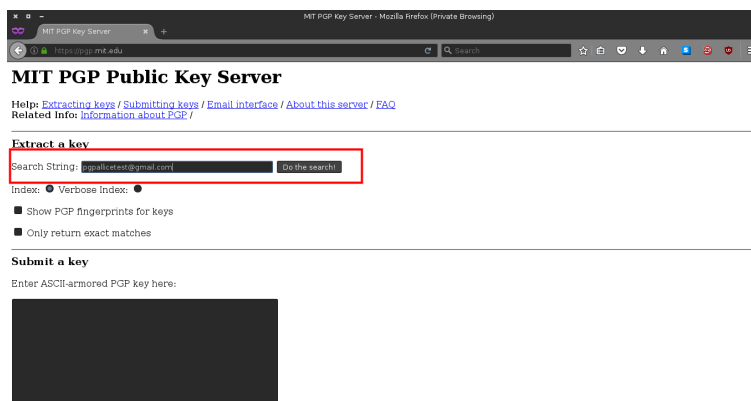

Figure 26: Pretraga `pgp.mit.edu` servera javnih ključeva.

Figure 27: Pretraga `sks-keyservers.net` servera javnih ključeva.

7 Razmena šifrovanih poruka

7.1 Nabavljanje javnog ključa kontakta

Da bi ste poslali nekome šifrovanu poruku morate imati njegov javni ključ. Kako bi ste naavili nečiji javniključ, trebate otići ponovo u "Enigmail > Key Management", pa kliknite na "Keyserver > Search for Keys", i zatim unesite mejl adresu osobe kojoj želite poslati šifrovanu elektronsku poruštu.

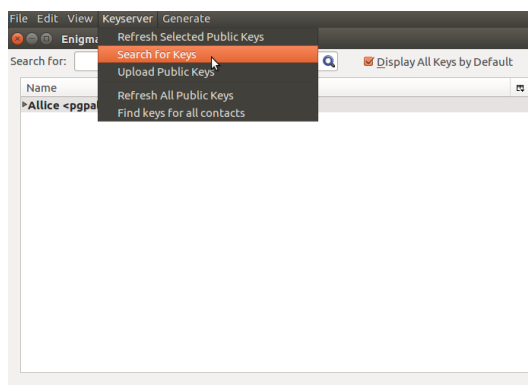

Figure 28: "Enigmail > Key Management" > "Keyserver > Search for Keys".

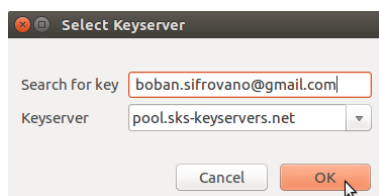

Figure 29: Unesite mejl adresu osobe kojoj želite poslati šifrovanu elektronsku poruštu.

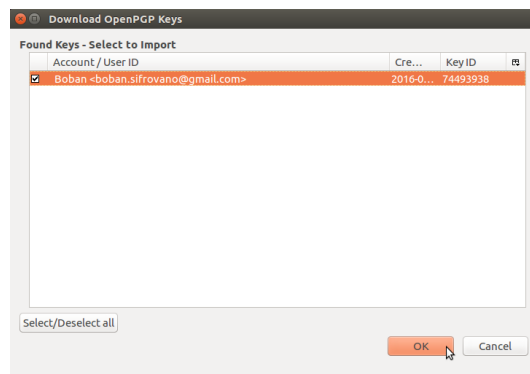

Figure 30: Ako na serveru postoji željeni ključ jednostavno ga označite i uvezite u Enigmail.

Ukoliko željeni ključ ne postoji to može biti ili zato što nije napravljen i/ili poslat na server, ili je ključ napravljen i poslat na neki server, samo se nije sinhronizovao sa serverom na kojem ga vi tražite. U tom slučaju treba sačekati nekoliko minuta da bi se ključ našao na svim javnim serverima javnih GPG ključeva. Takođe se može desiti da pretraživanjem za unetu adresu kontakta dobijete više ponuđenih GPG ključeva. U tom slučaju se treba obratiti kontaktu za informaciju o aktuelnom važećem ključu.

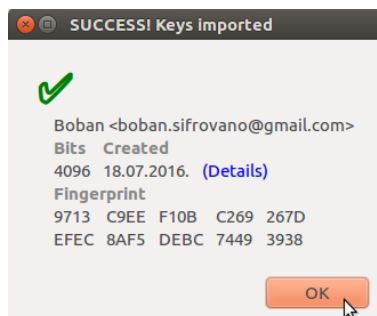

Figure 31: Po preuzimanju željenog javnog ključa biće prikazana poruka o uspešnom preuzimanju kao i jedinstveni otisak (eng. Fingerprint) preuzetog ključa.

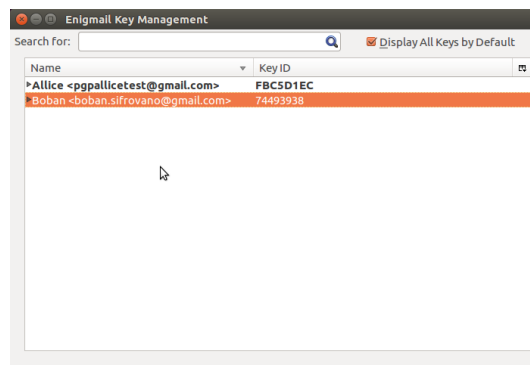

Figure 32: Po preuzimanju ključa vašeg kontakta, njegov ključ će se takođe pojaviti u vašoj lokalnoj bazi GPG ključeva unutar Enigmail-a.

7.2 Slanje šifrovanih mejlova

Sada kada imate vaš par GPG ključeva, kao i javni ključ kontakta kome želite poslati privatnu šifrovanu poruku, sve što treba da radite jeste da sastavite poruku i unesete mejl adresu kontakta čiji javni GPG ključ imate. Nakon sastavljanja poruke štiklirajte ikoniće ključa i olovke kako bi ste sastavljenu poruku šifrovali i digitalno potpisali pre nego što je pošaljete.

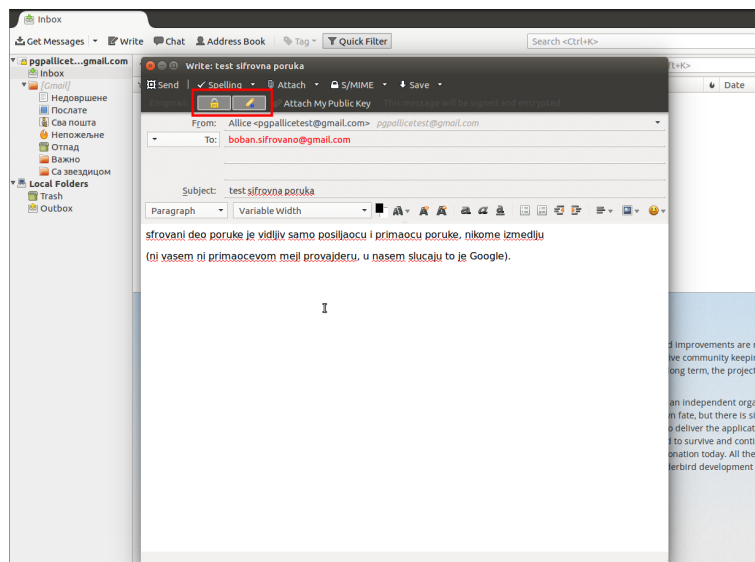

Figure 33: Štiklirajte ikoniće ključa i olovke

7.3 Primanje šifrovanih mejlova

Predpostavljajući da već imate javni ključ pošiljaoca, primljenu šifrovanu poruku Enigmail će prepoznati i ponuditi da je dešifrujete.

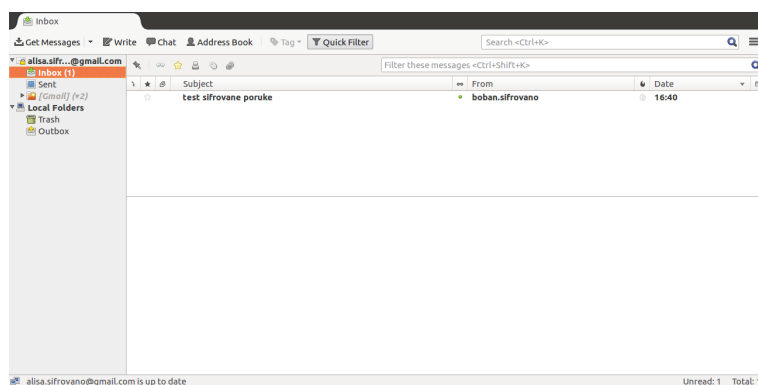

Figure 34: Pristigla šifrovana poruka.

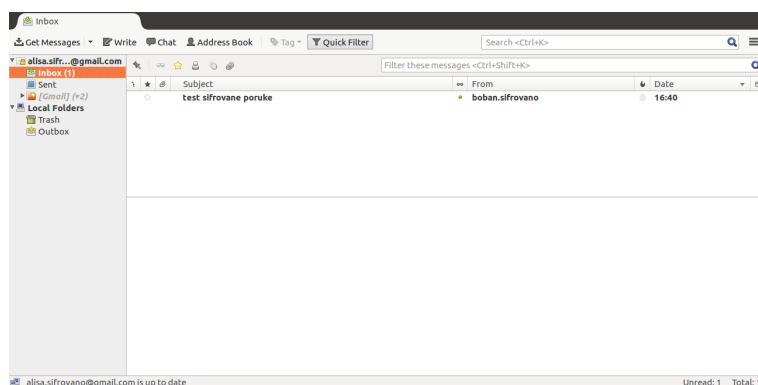

Figure 35: Kada kliknete na primljenu poruku, pojaviće se prozor za unos šifre za pristup vašem tajnom ključu kako biste dešifrovali primljenu poruku. Unesite vašu GPG šifru.

Enigmail takođe može automatski da dešifruje poruke ako mu poverite na čuvanje vašu GPG šifru. Enigmail će u tom slučaju vašu tajnu šifru sačuvati u svom menadžeru šifara i neće vam tražiti da unosite vašu šifru pri svakom sklanju i primanju šifrovanih poruka. Ovu opciju možete omogućiti klikom na kvadratić posle koga piše "Save in password manager" na slici 36)

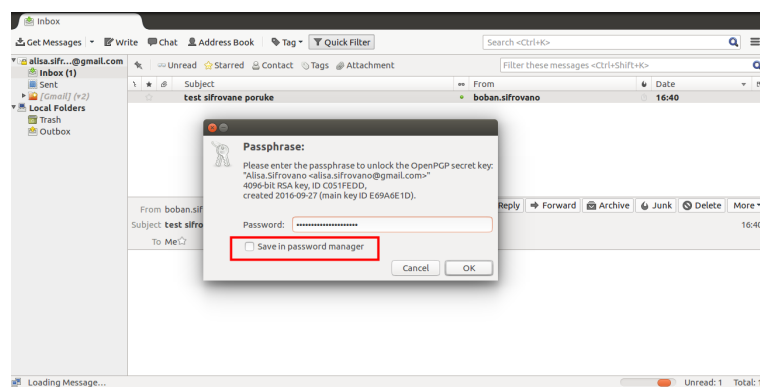

Figure 36: Kada kliknete na primljenu poruku, pojaviće se prozor za unos šifre za pristup vašem tajnom ključu kako biste dešifrovali primljenu poruku. Unesite vašu GPG šifru.